

Foto: Karin på Arvidstorp

Lantraser

en del av vår kultur

Har du funderat på att skaffa djur? Varför inte satsa på svenska lantraser? Lantraserna är en del av vårt svenska kulturarv precis som gamla byggnader, gårdsmiljöer och traditionella odlingslandskap. Många av raserna har skapats av det självhushållande bondesamhället och har svårt att konkurrera med det moderna lantbrukets husdjursraser.

Det som är speciellt med lantraserna är att de ofta fyllde flera funktioner. Nötkreaturen gav både mjölk och kött, men kunde också vara dragdjur. De anpassade sig till den miljö som de levde i. Ofta var det hårda förhållanden vilket ställde speciella krav på djuren. De skulle både kunna producera till exempel mjölk men också försörja sig på magra betesmarker.

*Bilden ovan: Vänekor på bete.
Översta bilden till höger: Fjällkor.
Bilden i mitten: Linderödssvin.
Understa bilden: Dala-pälsfår.*

Del av biologisk mångfald

De svenska lantraserna är en viktig del i den biologiska mångfalden.

Lokala egenskaper

I Sverige har det funnits många lokala raser och avelsarbetet kunde skilja sig mellan olika platser. Därför finns det en stor variation av egenskaper både inom en och samma ras och mellan raser. Lantraserna är därför en levande genetisk resurs som kan vara värdefull för både avel och djurhållning i framtiden. Flera av raserna uppmärksammades sent och räddades i sista sekund. Antalet djur inom vissa raser är därför lågt.

Vårda vårt kulturarv

Det finns flera skäl till att bevara lantraserna. Det kan vara att försäkringarna för produktion och klimatet ändras och att vi återigen behöver hårdigare djur som klarar sig på mindre resurser. Lantraserna ger oss också en mångfald i färg, form och egenskaper.

Få hjälp av rasföreningarna

Om du funderar på lantraser kan du ta kontakt med någon av de föreningar som arbetar med att bevara de olika raserna. Föreningarna ordnar medlemsträffar och utbildningsdagar. Du kan också få skötselråd och hjälp med att hitta de djur som du är intresserad av. Föreningarna har också ansvar över genbanksregister eller officiell härstamningskontroll.

Härstamning och genbanker

En viktig del av föreningarnas arbete är så kallad genbanksverksamhet. Föreningarna har då ett kontrakt med de olika besättningarna som har renrasiga djur och som uppfyller de krav som ställs på en genbank. Varje besättning är då en genbank.

Det finns fem godkända registerförande föreningar

- Svensk Mjök
- Jämtlands semin- och bockavelsförening
- Föreningen Allmogekon
- Fåravelsförbundet - Elitlamm
- Föreningen Landtsvinet
- Föreningen Allmogegeten

Foto: Ronny Olsson

Foto: Jonas Nordlund

Foto: Lennart Gustavsson

Bohuskulla. Foto: Elin Kjellberg

Sök ersättning för dina djur

Om du har eller tänker skaffa svenska lantrasdjur som hör till de hotade husdjursraserna kan du söka miljöersättning för hotade husdjursraser. Miljöersättningen är till för att de olika raserna ska finnas kvar. För att du ska få ersättning finns vissa villkor. Till exempel ska dina renrasiga djur vara anslutna till genbanksregister eller officiell härstamningskontroll.

De här lantraserna kan du få ersättning för

Nötkreatur: Fjällko och Rödkulla,
Allmogekor (Väneko, Ringmålako och Bohuskulla)
Får: Gutefår, Ryafår och Svenskt finullsfår,
Allmogefår (Skogsfår, Dala-pälsfår och Roslagsfår)
Getter: Svensk lantrasget,
Allmogegetter (Göingeget, Jämtget och Lappget)
Svin: Linderödssvin

Vill du veta mer

På www.jordbruksverket.se kan du läsa mer om miljöersättningen för att bevara hotade husdjursraser. Har du frågor om miljöersättningen kan du ringa Jordbruksverket.

Göingeget. Foto: Johan Widing

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 0771-223 223 (kundtjänst), 036-15 50 00(vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

OVR238

Tryckt i oktober 2011. Omslagsbild: Göingeget. Foto: Johan Widing

Vill du vara med?

Bevara hotade husdjursraser